Beantwoording

Invoeringstoets Spreidingswet

Interprovinciaal Overleg

De Spreidingswet is sinds 1 februari 2024 van kracht. Vanaf dat moment hebben gemeenten een wettelijke taak bij het realiseren van opvangplekken voor asielzoekers.

In de bestuurlijke afspraken tussen gemeenten, provincies en het Rijk is vastgelegd dat er een invoeringstoets wordt uitgevoerd. Deze toets heeft tot doel om knelpunten in de uitvoeringspraktijk vroegtijdig te signaleren en, waar mogelijk, bij te sturen.
In de invoeringstoets worden door u 2 vragen gesteld:

1. Hoe pakt de wet uit voor mensen en organisaties voor wie de wet is bedoeld?
2. Hoe pakt de regeling uit voor de uitvoering?

Beantwoording

De rol van de provincies in de Spreidingswet is zeer beperkt. Gedeputeerde Staten werken samen met de colleges van B&W en het COA bij de uitvoering van de taken op grond van deze wet en overleggen over de verdeling van de opvangplaatsen (art. 4). Dit vindt plaats aan de provinciale regietafels onder leiding van de Commissaris van de Koning in zijn of haar rol als Rijksorgaan. In deze constateren wij het volgende:

Het IPO blijft bij het standpunt, zoals eerder ook al was aangegeven in de consultatiereactie, dat wetgeving nodig is om te komen tot een duurzaam en stabiel opvanglandschap. Het uitganspunt van solidariteit blijft. Zowel tussen gemeenten als een eerlijke en evenwichtige spreiding over heel Nederland, vergelijkbaar met de taakstelling voor statushouders. Voordeel in de doorwerking is dat statushouders hierdoor in nabijheid van de koppelgemeenten gehuisvest kunnen worden en daardoor en snellere start kunnen maken met de integratie en participatie.

We constateren op meerdere fronten dat de uitvoering de afgelopen maanden stevig is gehinderd door de houding van het demissionaire kabinet. Enerzijds wordt verwacht dat de wet wordt uitgevoerd, anderzijds is er de politieke onzekerheid en -boodschap dat de wet wordt ingetrokken. Er is meer duidelijkheid en stabiliteit nodig om de wet goed te kunnen uitvoeren door alle ketenpartijen.

Wij constateren tot slot dat er nog steeds veel druk staat op gehele asielketen. Zolang er nog geen sprake is van een duurzaam en stabiel opvanglandschap is behoud van de Spreidingswet noodzakelijk. Een eenduidige uitvoering van de wet zal leiden tot een evenwichtiger verdeling van opvangplekken, lagere maatschappelijke kosten en groter draagvlak onder inwoners.